

Bijlage 3:

Seminarium

De AV van de Unie heeft op 15 november 2017 en de ALV van de ABC op 18 april 2018 ingestemd met onderstaand document over het seminarium.

Inleiding

In het kader van toenemende samenwerking en met het oog op een toekomstig samengaan van Unie en ABC willen wij samen de vorming van voorgangers regelen en verzorgen. Gesprekken hierover zijn begonnen in 2014, toen twee leden van het COTA (ABC) en van de Opleidingsraad (Unie) samen een eerste concept 'Toekomst Theologische Opleiding' schreven. Dit stuk is sindsdien enkele keren aangepast, met feedback vanuit zowel de Unieraad als het ABC-bestuur. Daarnaast is er vanuit ABC dit voorjaar een eigen onderzoek gedaan naar mogelijkheden en randvoorwaarden voor het opleiden van voorgangers. We wensen als Unie- en-ABC-gemeenten over goed opgeleide voorgangers te beschikken en willen daarom een daarmee samenhangende academische borging van de opleiding. Hieronder volgt een nadere uitwerking van een gezamenlijk seminarium. Daarna wordt aangegeven binnen welke kaders dit besluit zal worden uitgevoerd.

Huidige situatie

De Unie kent een seminarium dat ingebed is in de Vrije Universiteit (VU) met een leerstoel en een daaraan verbonden onderzoeksprogramma en dat samenwerkingsconvenanten heeft met de Christelijke Hogeschool Windesheim (CHW), Christelijke Hogeschool Ede (CHE) en de Evangelische Theologische Academie (ETA). Het seminariumprogramma loopt merendeels als een lint door deze opleidingen (m.n. VU en CHW), is een lint met kopstudie (CHE, ETA, maar ook bijv. Theologische Universiteit Apeldoorn en Tyndale Theological Seminary) en soms alleen een kopstudie (Evangelische Theologische Faculteit). In individuele gevallen wordt altijd op maat gekeken welke aanvulling nodig en wenselijk is. Een seminariumdiploma op ten minste HBO- of Bachelor-niveau, via welke route ook, is binnen de Unie nodig voor het voorgangerschap.

ABC kent het COTA, dat adviseert rond opleiding en vorming van predikanten. Via het Baptisten Seminarium kan tot 2017 een verkorte ordinarieroute worden gevolgd door ABC-voorgangers; daarna geldt dezelfde eis als in de Unie. Diverse ordinariestudenten kiezen nu al voor de hele route. Ook schrijft het COTA verschillende adviesnota's om gemeenten te helpen in het denken over diverse onderwerpen.

Belang van een eigen opleiding

De samenleving en het gemeentelven zijn de laatste decennia complexer geworden. De samenleving en de kerk bevinden zich in een transformatieproces, waarvan nog niemand de uitkomst kent. In dit tijdsgewricht is ook de positie en werkzaamheid van de voorganger sterk veranderd. De voorganger geeft leiding in een pluriforme gemeente die mondig is en in sommige gevallen (deels) hoger opgeleid dan de voorganger. Onder meer vanwege irreële verwachtingen en hoge werkdruk brandt daardoor een aantal voorgangers af; aanvullende aandacht voor karaktervorming en leiderschap en een diep geestelijk leven met Jezus zijn daarom nu extra belangrijk. Daarbij komt dat naast de rol van herder en leraar in

toenemende mate nieuwe kwaliteiten van een voorganger worden gevraagd, zoals het leiding geven aan veranderingsprocessen, het pionieren in nieuwe situaties en het helpen creëren van nieuwe vormen van gemeenschap. Deze taken worden veelal in teamverband uitgevoerd. Mede daarom zal er in de komende jaren ook gekeken worden naar de toerusting van raadsleden en hoe deze geïntegreerd en ingevuld zou kunnen worden.

In aanvulling op de brede theologische opleiding aan een van de hiervoor genoemde hogescholen of universiteiten, zorgt de kerkelijke opleiding voor:

verbreding, met name van praktische en beroepsgerichte kennis en vaardigheden;

verdieping, met name van historische, systematische, contextuele en pastorale theologie;

verworteling, zowel van de kerkelijke identiteit (baptisten en CAMA) als van de eigen ontwikkeling als persoon en als gelovige.

Wat stelt dit voor eisen aan de opleiding?

De opleiding is studentgericht en studentgestuurd. Studenten en docenten vormen samen een leergemeenschap, waarbinnen denkrust en denkrimte nadrukkelijk een plaats hebben. Studenten ontwikkelen in hun studie en te midden van de leergemeenschap een eigen profiel en zijn zich aan het einde van hun opleiding goed bewust wie zij zijn, waar hun gaven liggen en op welke manier zij dienstbaar kunnen zijn in Gods Koninkrijk. Er is specifieke aandacht voor persoons- en karaktervorming, zowel individueel als in groepen. Veel studenten groeien op in een gemeente. De daar ontvangen vorming werkt door in de opleiding en het uiteindelijke profiel. Idealiter ontstaat er een ontwikkelingslijn vanuit de gemeente, via de opleiding en doorgaand in de permanente educatie.

Naast persoonlijke en professionele ontwikkeling van voorgangers wordt ook doorgroei naar wetenschappelijk onderwijs en promotieonderzoek gestimuleerd en ondersteund. We hechten daarnaast belang aan doorgaande vorming en ontwikkeling van voorgangers en willen daarom vormen van permanente educatie ontwikkelen. Elke voorganger dient op minimaal HBO-niveau te kunnen theologiseren en verbinding te kunnen maken tussen Schrift, traditie en context.

Van groot belang bij dat alles is dat onderwijs en onderzoek nauw verbonden zijn aan de gemeentepraktijk. In het onderwijskwadrant (bijlage onderaan) is de onderlinge verbondenheid en het belang daarvan zichtbaar gemaakt. Het 'praktijk – theorie – praktijk model' laat het theologiseren midden in de (gemeente)praktijk starten, reflecteert vanuit Schrift en traditie op praktijkervaringen en geeft vanuit deze reflectie zowel antwoorden, oplossingen en oplossingsrichtingen, als nieuwe vragen. Zo komen het geleefde en het geleerde geloof steeds in samenhang aan de orde. Via stages, studentensprekbeurten, de Werkveldcommissie en onderzoeken uitgevoerd door studenten en docenten in en voor gemeenten, blijven opleiding en gemeenten steeds nauw op elkaar afgestemd. Ook worden duale leertrajecten (verder) ontwikkeld, waarbij studenten in een gemeente aan de slag gaan en tegelijkertijd hun opleiding doen. Het bevorderen van onderzoekszin in de breedte van de geloofsgemeenschap is een belangrijke taak.

Overige uitgangspunten

- a) Het Seminarium behoudt de brede waaier van samenwerking met diverse onderwijsinstellingen, (1) om een optimale instroom te behouden en (2) om studenten die breed theologisch opgeleid worden verder te vormen. De brede vorming in de basis zien we als waardevolle en eigenlijk noodzakelijke aanloop naar de meer kerkspecifieke opleiding, omdat het studenten verrijkt, verruimt en uitdaagt om zich te verhouden tot anderen en zo hun eigen positie te exploreren en te verwerven.
- b) We bieden zowel lint- als kopstudies aan, niet alleen vanwege de diverse praktische (on)mogelijkheden bij diverse onderwijsinstellingen, maar ook vanwege de diverse behoeften bij verschillende studenten, afhankelijk van leeftijd, deeltijd/volgtijd en ervaring. Jonge voltijders kiezen bijvoorbeeld over het algemeen later in het traject voor een specifieke richting, terwijl oudere deeltijders vaak al vanaf het begin van de studie mee op willen lopen in het kerkelijk traject.
- c) Het curriculum dient missionair doordeseemd te zijn en een gebalanceerde afspiegeling van beide tradities. We zoeken een goede kruisbestuiving van theologie en spiritualiteit uit evangelische, baptisten- en CAMA-bronnen.

Kaders van het besluit:

Financieel kader

Om het bovenstaande te realiseren wordt de opleiding zo effectief en efficiënt mogelijk georganiseerd. Nauwe samenwerking met andere onderwijsinstellingen maakt dat een aanzienlijk deel van de totale opleiding gefinancierd wordt uit middelen van derden. Het Seminarium kent momenteel een begroting van ongeveer 260.000 euro per jaar. Van dit bedrag komt ongeveer 160.000 euro binnen via derden/overheid en collegegelden. Unie en ABC stellen samen ongeveer 100.000 euro per jaar ter beschikking van het Seminarium voor de periode 2019-2023. De bijdrage van de ABC in de kosten voor het Seminarium start met 10.000 euro per jaar, groeit jaarlijks met 10.000 euro tot een maximum van 50.000 euro. Bij aanvang betekent dat 1 euro per lid. De eerste bijdrage vanuit de ABC zal ingaan voor de periode 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2020.

Personeel kader

Het seminarium beschikt voor haar functioneren over een rector, een hoogleraar en een onderwijscoördinator, aangevuld met vaste docenten en uurdocenten. Het door de ABC betaalde lid van het COTA zal in overleg v.w.b. taken en verantwoordelijkheden worden toegevoegd aan het docententeam. Ook worden uurdocenten en onderzoekers van de ABC en de Unie betrokken bij het seminarium (en zal in toenemende mate worden gestreefd naar een team dat beide geloofsgemeenschappen representeert).

Bestuurlijk kader

Het seminarium kent een Opleidingsraad, een adviesorgaan voor het seminarium, en de Unieraad als verantwoordelijk bestuur. Voorgesteld wordt om vertegenwoordiging van het bestuur van de ABC toe te voegen aan de Opleidingsraad.

UNIE VAN
BAPTISTEN GEMEENTEN
IN NEDERLAND

Alliantie van Baptisten en
CAMA gemeenten

Beroepbaarstelling/ordinatie

In 2018 zullen vertegenwoordigers van het College van Beroepbaarstellingen (CvB – Unie) en het Cota (ABC) spreken over de gezamenlijke erkenning/ordinatie van voorgangers. Zij zullen daarbij de mogelijkheden verkennen om tot een gezamenlijke werkwijze te komen.

Slotbepaling

Ontbindende voorwaarde: als de fusie tussen de Unie en ABC niet doorgaat, vervallen bovenstaande afspraken. Wel zal dan bekeken worden of en hoe de Unie en de ABC kunnen blijven samenwerken op het terrein van de vorming van voorgangers.